

A'
CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI FELSÉG
ENGEDÉLMÉVEL.

Nro 49.

Költ Bétsben, Sz. Iván Havának (Janius) 18-dik
napján 1862-dik Előzetendőben.

B é t s.

Nagy pompával tartatott tegnap itten az Úr
napi Processió. Megjelentek azon a' (Toskánai)
Nagy Hertzeg; Antal, János, Rainieri, és Ru-
dolf Ő Királyi Hertzségek. Mind a' Német,
mind pedig a' Magyar Testörzö seregnek egy ré-
sze innepi ruhájokban, 's szép paripájokon dí-
szeskedtek.

Gróf Majláth Ő Excellentiáját az Olasz Or-
szági Cancelláriának fejévé méltóztatott tenni
Felséges Urunk.

Mára várják ide a' Felséges Nápolyi Király-
néf Po'sonyból.

M m m

Mélt. Simonyi András Ő Felsége Aranykul-
tsos híve, és T. Szabolcs Vármegyének Tábla
Birája Hazafiúi nemes indulatból, ezer forintot
nyújtott által Ő Felségének, hogy ez által, a'
Státus adósságainak lefizetésére szükséges sum-
mát nevelje, melly szép ajánlást Ő Felsége kü-
lönös kegyességgel méltóztatott elfogadni.

Ő Felsége kegyelmes rendelkezésből egy Lot-
téria hirdettetett itt ki Junius 15-dikén, a' Ci.
Kir. Kamerális Lottéria Directio által, olly tzel-
ből, hogy ennek felállítása által, a' négy gara-
sosok annál könnyebben, 's rövidebb úton bé-
gyüljenek a' Kaszfába. Ezen Plánumnak értel-
mét közöljük a' jövő posta napon.

Magyar Ország.

Po'sonyból Junius 14 dikén. Az Ország
mai Gyűlésében előrevődött az, a' végre kiren-
delt Deputátziónak a' katona-állítás módjáról ki-
dolgozott nevezetes munkája. Nagy a' dolog
magában, és annyival nagyobb vígyázással, 's
bőlt megfontolással tanátskoztak erről a' T. Stá-
tusok, mennél inkább szíveken viselik a' köz-jó-
nak előmozdítását, és a' Haza szeretetét. A' De-
putátzió munkájára legelsőben is azt jegyezték-
meg a' Státusok, hogy mivel az 1791 dikbeli
66-dik törvény tikkelye szerént, a' Magyar Re-
gementeknek abban a' tellyes számban kell meg-
tartatni, a' mellyben voltak ezen törvény hozá-
sának idején; azomban a' Deputátzió a' maga
munkáját a' katonaság akkori számának megtu-
dása nélkül dolgozta ki; ezt pedig ezen fontos
dologban megtudni egyáltalában kötelességében
áll a' Törvényhozó hatalomnak, és ezen funda-

mentomra szükség építeni, a' mostani dolgát is a' katonaságnak, annyival is inkább, hogy a' T. Nemes Vármegyék Követjei kötelesség oda haza is számot adni azokról, a' mellyeket itten dolgoznak: ezeknél fogva egygyező akarattal szükségesnek ítélték a' T. Státusok, hogy a' katonaságnak 1791 dikbeli száma hitelesen, és oly formában terjesztődjön az Ország eleibe, hogy abból mind a' katonaság számának rendes állapotját megtudhassa, mind pedig jövődre nézve az Ország Archivumába bízvást be lehessen tenni. Egyfzer egyfzer nem hánytak vetettek meg va' a' melly matériát jobban az Ország Rendei, mint ezt. Egy részről a' mondódott, hogy bízvást meglehet azon nyúgodni, a' mint most a' katonaság száma ki van adva, annyival inkább, hogy nem lehet abban kételkedni, hogy ebben valamely hiba esett volna: külömben is bajos volna a' katonaságnak 1791 dikbeli számát kidolgozni. Más részről a' felelődött, hogy nem tsak az a' kérdés, mennyi most a' katonaság száma, hanem arra kell főképpen vigyázni, hogy az, az eránt kiadott tabellákról a' Maradéknak se lehessen semmi kételkedése. Továbbá nem lehet azt feltenni az armorum Praefecturáról, a' melly a' maga dolgait a' legnagyobb rendel szokta vinni, hogy tsak ezen nem régi állapotot is elő nem tudná adni. És így azt kérték a' T. Státusok, hogy ebbéli kívánságok tellyesíttessék. Ezen meghatározott akaratjokat közölték szokott Deputáció által a' Fő Rendeikkel, a' honnan azt a' választ vették, hogy ezen kívánság ellenkezik az Ország méltóságával, és sem annak hasznával, sem az illendőséggel meg nem egygyez: de a' T.

Státusok tovább is megmutatván azt, hogy ezt éppen az Ország méltósága kívánja, és hogy sem annak hasznával, sem az illendőséggel nem ellenkezik: tovább is megmaradtak a' magok feltett kívánsága mellett, de az erről való további tanátskozás a' M. Fő Rendei által más napra halasztódott. A' Junius 15 dik napján tartott Ülésben is ugyan ezek a' tárgyak forgottak fel, de a' mellyekben ezeken a' napokon sem nyughattak meg a' két Táblák. Abban tsak ugyan megegyyeztek közönségesen, hogy a' Magyar Regementekben lévő katonaságnak mostani számáról kiadott laistromok mi módon tétetődjenek hitelesekké a' késő maradékra nézve.

Po'sony Junius 16 dikán. A' múlt szombaton estve érkezett ide Bétsből a' Nápolyi Király: né Ő Felsége, Christiana, Amalia, és Antonia kedves Leányaival, és Leopold Királyi Hertzeg, második szülött fiával. Más nap estve a' Re: dutban jelentek meg, mind Cs. és Kir. Ő Felségek, mind a' Nápolyi Felséges Királyné is. Hét: fön (Junius 14 dikén) Országos Ülés volt, mind az első, mind pedig a' második Táblánál. A' Felséges Nápolyi Királyné megjelent mind a' két Táblánál, 's öröm kiáltással fogadott. Igen nevezetes tanátskozásoknak volt őti tanuja Ő Felsége. Ezen a' napon vétetődött fel az Országos Deputátziónak munkája, melly abban tanátskozott volt eddig, hány ezerrel pótolják ezentúl a' Magyar Regementeket esztendőről esztendőre, hogy azok mindenkor telyes számmal legyenek; és mi módon vigyék a' Conscriptiót, hogy a' szerént izedődjék a' katonaság' illendő száma 's a' t. A' melly Laistromok adódtak az

Ország Rendei kezében, arra végre, hogy abból láthassák a' Magyar katonaságnak mostani számát, sok ideig volt azokról szó, mind a' második, mind pedig az első Táblánál; valamint szinte arról, hogy az 1791-dik esztendőbeli Magyar katonaság száma is legyen tudtára a' Rendeeknek. De a' két Tábla meg nem egygyezhetett ezekben, mindenek felett pedig abban, hogy a' két Tábla köz akaratjával, adódjék fel Representáció Ő Felségéhez, melly által nyerjék ki Koronás Királyunktól az 1791-dik esztendőbeli Magyar katonaság számát. Még Junius 15-dikén tartott Ülésekben se lehetett vége az eleven tanácskozásoknak, jólehet mind a' két nap közel három óráig tartódtak is azok. A' harmadik nap, Junius 16 dikán reggel két órakor kerületbeli gyűléseket tartottak, mind a' Tifza, mind pedig a' Dunamellyéki Vármegyebeli Követek, 's a' két napi Ülésekben fenn forgó tárgyakról beszélgettek. Midőn 10 órakor a' második Tábla felgyűlt a' palotába, Personális Ő Nagysága tudtára adta a' Státusoknak, hogy Felséges Királyunk megértvén Nádor-Ispány Királyi Ő Hertzegségétől a' második Tábla kívánságát, örömmel tellyesíti azt hív Státussainak, 's mingyárt közleni fogja velek az 1791-dik esztendőbeli Magyar katonaság tellyes számmal való létét. Kimondhatatlan nagy örömmel, 's Eljen! Kiáltással fogadódott Felséges Urunk ebbéli nagy kegyessége. Azonnal különös Deputátziót küldtek a' Státusok az első Táblához, melly által meghálálták mind Királyi Ő Hertzegségének a' második Táblához mutatott szembetűnő hajlandóságát, mind pedig arra is kérték jó Nádor-

Ispányunkat, hogy mély tiszteleteket, 's szívbeli hálaadatosságokat ne terhelhetné tudtára adni Felséges Királyunknak. Azzal folytatták tanátskozásokat illendő tsendességgel. Majd el is felejttem, hogy Junius 15-dik napján újra is fényes bált adott Hertzeg Eszterházy Ő N. Méltósága, mellyben megjelentek mind a' Cs. Kir. Felségek, és a' (Toskánai) Nagy Hertzeg, és Nádor-Ispány Ő Királyi Hertzogségek, mind pedig a' Nápolyi Felséges Királyné négy kedves Magzatjaival. A mulatság reggeli négy óráig tartott.

Posony Junius 17 dikén. Ma tartatott itten az Úrnapi Bútsújárás kibeszélhetetlen fényességgel. A' Cs. és Királyi Felségek, 's Nádor-Ispány Ő Kir. Hertzogsége, reggeli 8 órakor következő rendel indultak az itten lévő, 's ideig való szállásokról a' Sz. Márton Öreg Templomába.

Elöl ment egy sereg lovas katonaság, azt követte egy Cs. Kir. úgy nevezett Sor-vezető, lóháton; ezek után lovaglottak nyóltz Cs. Kir. Kamarás Urak, utánnok lovászok menvén, kik közzül kettő Nádor-Ispány Ő Kir. Hertzogsége lovászfőze volt. A' Nádor Ispány Ő Kir. Hertzogsége, és az Udvari liberiát viselő inasok hajdon fővel; két Udvari Furírok; nyóltz ifjú Grófok, és Bárók Nevelőikkel egygyütt. Nádor-Ispány Ő Kir. Hertzogségének egy hat lovas hintója, mellyben maga ült; két oldalról, egy egy Nádor Ispánvi gyalog inastól késértetvén. Ezen hintó után Ő Királyi Hertzogsége Fő Udvari Mestere lovaglott, kit oldalaslag lovászok követtek. Azután lovaglott az Apostoli Keresztet előtte hordozó Püspök, mintegy térdig érő drága

tipkés ingben, melyre fellyül egy viola szín tafotából készített bő úju kurta ing vólt öltve, feltett Püspöki süvegben. — Most következett már a' 6 lovas Udvari hintó, melyben a' Császári és Királyi Felségek ültek, két felől három három Udvari inasok gyalogoltak, és ugyan annyi Magyar Testörzök lovagoltak. Ezen hintó után lovaglottak a' Fő Udvari Kamarás Fő Udvari Lovászmester és a' Felséges Császárné, Fő Udvarimestere képviselői, lovászszaikól kísértetvén. — Ezeket követte a' Magyar Testörző seregnek egy osztálya, kik után egy hatlovas Udvari hintó, 's benne a' Fő Udvarimesterné két palotás Dámmákkal. Ezen fényes sokaságot egy kompánia Gránátérosság, 's végre egy Svadron Vasas katonaság rekesztette bé.

A' templomhoz érvén Ő Felségek, ott, az oda való öszve gyülekezett Titkos Tanátsosoktól, az Ország Záfzlós Uraitól, a' Kamarás Uraktól, az Ország Küldöttjeitől, és a' Papságtól kerefszel fogadtatott, 's minekutánna szentelt vizet vettek, a' Nagy Oltárhoz késértettek, a' hol már mind Ő Felségek, mind a' Főbb Méltóságok számokra kéfzen vóltak az ülőszékek, és a' térdelő zsámolyok.

A' Nagy Mise után kezdődött a' Processiójárás, a' mellyen ilyen rendel, és rangal következett az egybegyülekezett sokaság, Legelő az Ispóálybeli szegények. Azután a' Klastrombeliek; Papok; a' Pozsonyi Tanáts fáklyákkal; a' Cs. Kir. trombitások, és dobosok; a' Nádor-Ispányi, és az Udvari liberiát viselő inasok hajaden fővel; az Udvari Furírok; az Udvari Aranykultsososok. Továbbá, az Ország Küldöttjei,

és a' Kamarás Urak egygyütt. Ezek után; az Ország Zászlós Urai, a' Cs. Kir. Ti kos Tanátso- sokkal, égő viasz fáklyákat vivén kezekben. A' Muzsikások. A' Papság a' keresztel. Az Érsek a' Szentséggel egygyütt Mennyeget alatt, mel- lyet a' külső Tanátsnak négy tagjai emeltek; négy Cs. Kir. Kamarás Urak tartották a' lefüggő boj- tokat; kétfelől pedig három három ifjú Grófok, 3. Bárók mentek viasz faklyákkal, és ugyan an- nyi Magyar Test-örzők. — Mingyárt a' Men- nyegzet után mentek; Nádor-Ispány Ő Kir. Fő. Hertzegsége; 's utánna mellesteg az Ő Kir. Her- tzegsége Udvarimestere; Ő Felsége a' Császár, a' Cs. Kir. Fő Udvarimester, és Udvari Kamarás képviselőitől kísértetvén. Ő Felsége előtt mel- lesleg jobbfelől ment a' Püspök a' Keresztel. Az- után; Ő Felsége a' Császárné karon vezettetvén a' Fő Udvarimester képviselőjétől. Ő Felségek mellett pedig oldalról három három Magyar Test-örzők. A' Fels. Császárnét követték a' Fő Ud- varimesterné; a' Palotás Dámák, és más Főbb rangu Dámák; egy osztály a' Magyar Testörző sereg közzül; két kompánia Gyalogság, és vég- re egy Svadron Vasas katonaság.

A' Processió útja e' volt. Az úgy nevezett Urak utzáján végig a' Spech ház előtt el, a' Fischer kapuig; innen a' Fő Strázsa felé a' T. P. Kaputzinusok Klastromáig; innen a' Schneeveisz keskeny úttzán keresztül a' mostani Ország Há- za mellett el (a' hol t. i. most tartatnak az Or- szágos Ülések) a' Káptalan úttzába, és ezen vé- gig ismét az Öreg Templomba. — Az első E- vangyéliom tartatott az Altaria Sanctissi- mi Corporis Christi nevű épületnél; a' má-

sodik a' T. P. Kaputzínusoknál. A' harmadik Gróf Zichy háza előtt. A' negyedik Salvator nevű patikánál.

A' fenn említett Felségek, és Fő Méltóságok jelen voltak az Oltárok előtt számokra készített zsámolyoknál az Evangyéliom felett.

Az úttzák szűk volta miatt, csak a' polgári stuttzos katonaság állhatott ki parádéra; az Oltárok körül pedig, attól való félelem miatt, ne hogy valami szerentsétlenség történjen, a' szokott mód szerént Sálvét sem adott a' katonaság. Az úttzák közepe a' Filcher kaputól a' templomig ki volt rakva deszkával, a' mellyen mentek a' Szentséget vivő Érsek, Ő Felségek, 's más Méltóságok.

Vége lévén a' Processió-járásnak, ismét visszafizá mentek Ő Felségek, 's a' több Fő Rendek, és Méltóságok az Öreg Templomba áldás vételre, 's úgy tértek visszafizá a' fellyebb leírt rendben mostani lakó Palotájokba.

Restről Junius 10 dikén. Bézártam Hazámnak egy részét, régtől fogva óhajtván ezt közelebről esmerni. Nem lehet látni, melly sokféle gyönyörűségeknek találjon a' vizsgálodni szerető hazafi, tulajdon Hazája kebelében, megismerkedvén Nemzetének sokféle szokásaival, tulajdonságaival, és fogyatkozásaival, szemlélvén Hazája földjének terméseit, 's javait. Gyönyörködtető esméret ez, nem csak az érzésre nézve; hanem a' használni kívánó hazafiban főképpen azért, hogy érezvén magában a' belé oltatott kötelességet és vonattatást, hazája szolgálatjára, sokkal jobban látja, és tudja Nemzete jelen való állapotjának esmérése után, hogy miben, 's

mi módon lehessen, és kelljen annak szolgálni. Gyakran óhajtottam utazásom közben, hogy bár minden Íróink megesmerkednének a' Népnek gondolkodása módjával, erköltseivel, és szokásaival, minekelőtte Munkájokat, annak eleibe terjesztenék! — Feltett szándékom volt utazásomban az is, hogy lássam, 's tanuljam a' Magyar Literáturának mostani állapotját, a' Haza külföld-külfömbféle részeiben. Sokszor, sajnálkozva álmélkodtam azon, hogy egy környéken olyan hasznos könyvek forognak, a' mellyekről a' Haza nagyobb részében semmit se tudnak, még a' Literáturában gyönyörködő hazafiak is. Ennek oka a' mennyire kitanúlhattam az, hogy a' Könyv szerzők nem szokták (sőt némellyek átallják!) munkájokról a' legjobb úton, az Újság levelek által, a' Hazát tudósítani. Nagy számmal jegyeztem fel magamnak, ilyen, mostanában kijött könyveket, mellyeknek Laistromát rövid időn közleni fogom az Urakkal.

Midőn a' Nemzeti literátura akadályai fordulnak elő, szokás azt mondani közönségesen, hogy a' könyv Írók munkái nem fogadtatnak el azzal a' tüzzel nagy emberek által, a' mellyet érdemlenének. Ez az állítás igen vakmerő: a' midőn sok példánk vagynak arra, hogy sok Íróink hazafiúi igyekezeteiknek hathatós pártfogóira találtak; 's a' midőn megkell vallani más részről, hogy sok Könyv Írók munkái nem is érdemlik azt, hogy a' közönséges helybe hagyás által megtiszteltessenek; annyival inkább a' rájuk teendő költség által, előmozdítottassanak. Nevezetesebb itt az, hogy a' minden kéméllés nélkül való vastag Kritika, sokak igyekezetét megfojtja. So-

kaknak sem kedvek, sem idejek nints arra, hogy a' tudós veszekedésekbe elegyítsék magokat: a- zomban még is kívánnának, tehetségek szerént, vagy egy, vagy más részben azon lenni, hogy a' Hazai literatura elő-mozdítottasson. — Eredeti munkákat nem mindenek írhatnak, nem tsak a- zért, hogy arra különös tálentom kívántatik; hanem azért is, mivel már a' tudományoknak majd minden nemében lehet a' tudós Nemzetek írásában, jó, 's hasznos vehető könyvekre talál- ni. — A' régiség megbetsülhetetlen darabjait más Nemzetek nagyobb részént lefordították a- nyai nyelvekre: miért nem lehetne ezt a' Magya- roknak is tselekedni? holott arról kételkedni sem lehet, hogy nyelvünk alkalmas nem volna a- kármelly tudománynak által tételére. — Egy érdeemes Hazánkia, a' mint tudtomra esett a' Római Klaszszikus Íróknak Históriai munkái Magyar nyelven leendő kiadásáról gondolkodik: de a' ki szerentsésnek fogja magát tartani, ha más Tudósok által ezen hasznos munkában meg- előztetik, vagy segítettik. Örvideni fog rajta, ha szíves igyekezete közönséges helybe hagyást érdemelhet, de még jobban, ha ezen igasságról való meg-győződésért rólla némellyek kémélet- lenül nem ítélnék: hogy a' Római Írók munkái nem azért gyönyörűségesek, 's hasznosok, hogy Deák nyelven vagynak írva, hanem kivált- képpen azért, hogy a' jó ízléssel öfzve kötött tsí- nos írás módja mellett, dologgal tellyesek.

Kolosvárról Junius 6-dikán. Pázmán Oglu serege Oláh Országban felette nagy kegyetlen- ségeket vífz végbe azon tzélból, hogy azt járma alá vethesse. A' közelebb múlt napokban Tir-

gu Sijula városára, mely hozzánk mintegy 6 órai járó föld ráültött, 's azt feldúlván, meggyújtotta, valahol megfordúlnak, hasonló szereztsétlenségeket, 's puszításokat szenvednek tályékaink. Az Oláh Országi Bojárok (Nemesek,) tsak hogy életüket megmenthessék, seregenként futnak Hunyad Vármegyébe. Tétettek ugyan már jó rendelkezések a' külső bátorság fentartására.

Frantzia Ország.

Párisból Május 27-dikén. Egy Alexander nevű Poitiersi Mechanikus, igen mesterséges Telegráfot talált fel, mely által valamelly Fejedelem, a' maga Kabinétjából, éjjel nappal közölheti akarátját, a' magok Kabinétjaiban lévő Ministereivel, 4's 5 mértföldnyire, még pedig olyan sebességgel mint a' villámás. Sok szerentsés próbát tett már ezzel a' nevezett Mechánikus, és most utazik ide Párisba, hogy találmányját az első Konzulnak megmutassa. — Polgár Cadet híres Orvos, a' Nemzeti Institutum előtt, egy nevezetes tudósítást olvasott fel nem régiben arról, hogy miképpen lehet az öszve tört, és megfőzött tsontoknak, kivált a' szegénység táplálására nézve hasznát venni: és megmutatta azt, hogy egy font tsontal, 24 fontnyi levest lehet készíteni, mellynek még a' hús levesnél is jobb íze van.

Párisból Május 29-dikén. Ennek a' hónapnak 23-dikán érkezett meg Sz. Domingónak déli részéből Bordeauxba, egy Amerikai hajó azzal a' tudósítással, hogy Toussaintot a' hegyek közé bészorították a' Frantziák, és 5 milliomot ígért, tsak hogy lépjenek vele Capitulátzióra;

továbbá, hogy egygyet Generálisai közül elfogtak, 's hajóra ültettek. — Mindenütt voksoltatnak Bonapárténak mostani hivatalában holtig való megmaradhatására. Még tsak az invalidus katonákat is egy helyre gyűjtik, hogy ott ez eránt való értelmeket mondják meg. Polgár Ottóhoz is egy nagy könyvet küldöttek innen Angliába, a' mellybe minden ott lévő Frantzia tartozik felírni, hogy meghagyja-e Bonapártét holtig Konzulnak vagy nem. Minden Tisztviselők nagy tüzzel voksolnak az ő holtig tartandó Konzulságára; sőt voltak olyanok is a' törvénytévő Tanács tagjai között, a' kik azt mondták, hogy ők az első Konzult nagyobb tiszteletre, és méltóságra tartják méltónak lenni. Ellenben sokan vagynak a' Párisi közönséges Polgárok között, a' kik örömet elhalgatják ez eránt a' dolog eránt való értelmeket, és sem egy, sem más részre nem láttatnak hajlani. Sokan azt állítják, hogy nem akarja az első Konzul, a' Seculárizáció, és a' kárt vallott Fejedelmek kára kipótolása eránt való világos értelmét kinyilatkoztatni, mind addig, míg azt mindenütt meg nem nyeri, hogy a' Konzuli hivatalban, holtá napjáig megmaradhasson. — S. Clouban fogja ezután a' Kormányfő, mint hajdan Versaliában, üléseit tartani. 400 ember dolgozik az oda való vár kitšinósításán. Generál Moreau ritkán megyen Párisba, tsendességben töltvén életét mezei majorjában. Generál Menou eránt különös bizodalommal viseltetik az első Konzul.

Párisból Junius 2-dikán. A' Polítziára ügyelő Minister, egy levelet küldött nem régebben a' departamentumok Prefectussaihoz, mellyben

tudtokra adja nékiek a' Kormányfizeknek azt a' végezését, hogy minden papok, kik eddig fogóságban tartódtak, szabadon bocsátassanak, úgy mindazáltal, hogy kéz írást adjanak a' felől, hogy hűségesek lesznek a' Konstitúciónhoz, és hogy a' Respublika ellenségeivel soha semmi egybeköttetetésben nem lesznek; 's azokkal nem leveleznek. Kivétetnek pedig innen azok, a' kik valamelly tetemes bűnbe estek, mellybe szükség lesz a' Tribunátusnak belé tekinteni.

Párisból Junius 3-dikán. Nem igaz az a' hír, hogy mostanában valami pártosok öszve ütötték volna magokat, az első Konzul élete ellen; egyéb baja nincs, hanem a' mód nélkül való sok munka, és éjtszakázás, mellyet a' Respublika javáért követ el, egéssége föltre tételével is. — Ennek a' hónapnak első napján érkezett meg ide a' Török Követ; és tegnap titkos konferentiát tartott a' külső dolgokra ügyelő Miniszterrel Talleyrándal. — Tudva lévő dolog, hogy még a' hadakozás ideje alatt, attól az első ágyúzó regementtől, melly Turinban zenebonát akart támasztani, elvétette, és a' Mars Templomába felfüggesztette az első Konzul, a' Zászlót: már most minekutánna az említett zűrzavar indítói, a' Regementből rész szerént kihajtottak, rész szerént másképpen büntették meg: elvégezte az első Konzul, hogy a' nevezett Regementnek Zászlóját adják viszlá.

Brüsszelből Junius 2-dikán. Julius eleim várjuk ide az első Konzult Generális Andreussi, és más tisztekkel egygyütt. Az a' híre, hogy innen azokon a' Rajna mellyéken fekvő helyeken

átazik vizsza Párisba, a' mellyekben idővel hadi erősségeket fognak építeni.

Anglia.

Londonból Május 29-dikén. Egy Anglus Újság következő jegyzéseket tesz, azon kereskedésbeli öfzyeköttetésre nézve, melly mind Anglia, mind Frantzia Ország részéről munkába vevődött: „Frantzia Országot, (úgy ír) a' mi kereskedését illeti, éppen másképpen kell most nézni, mint ez előtt. Míg a' születéssel egygyütt járó külömbségnek része volt a' kereskedésben, addig az egészen ellankadt. Az a' nagy haszon, melly a' múlt hadakozás idején egyedül Angliára hárult, alkalmasint meggyőzte a' Frantziákat arról, hogy felette nagy szükségek legyenek a' velünk egygyütt való kereskedésre, és éppen ez annak az oka, hogy minden erejét arra fordítja a' Frantzia Respublika, hogy boldogságának valóságos kútfejét, a' kereskedés által felfedezhesse. Jól tudja azt, hogy a' mint szükségesek a' belső jó rendelések a' kereskedésre, szinte olyan szükséges a' jó egygyetértés azon Nemzetekkel, a' mellyekkel kívánja maga javait, terméseit, 's miveit közleni, hogy azoktól ismét megszerezhesse magának azt, a' mire szüksége van.

Londonból Május 29 dikén. Egy hajós Kapitán, ki a' napokban érkezett meg napnyúgoti Indiákról, azt beszéli, hogy Sz. Domingóban, mind ez ideig olly rettenetes tsaták estek, a' mellyeneknek az elmúlt háborúban párja nem volt; és hogy csak a' Vendéit lehet némű néműképpen hozzájok hasonlítani. A' Feketék, sok helyeken

még a' bösében fekvő ártatlan tetszemőknek sem kedveztek, hanem azokat felkontzolták; a' melly frítóztató kegyetlenségen neki keseredvén a' Frantiák is, tsak egy elfogott Feketének sem kegyelmeztek meg.

Azt a' pénzt, mellyet olly tzelből gyűjtöttek öszve, hogy Pittnek azon emlékeztető özlopot emeltessenek; a' Minister haláláig, interesre adták ki.

Tudósítás.

Egy illyen tizimű könyv jött ki Po'sonban, 's találtatik Wéber Simon Péter Könyvnyomtatónál, 's magánál a' Nagy Erdemű Szerzőnél is. *Incl. Regni Hungariae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae 4 Status et Ordines, Serie Chronologica ex Diplomatribus deducti, et historico politicis notationibus illustrati per Andream Lehotzky, Incl. Tabulae Districtualis Cis-Danubianae et compl. I. Comitatum Assessorem. Pars I. Archi-et Episcopos, Barones Regni, Supremos Comites et Civitates Regias, cum Diplomatribus et Privilegiis a tempore S. Stephani chronologice deducit. Pars II. continet 200 familiarum Genealogias iuxta Alphabetum.* A' Nagy Erdemű Szerzőnek Stemmatographia tizim alatt kiadatott betsés Munkái eléggé esmereteseek a' Hazában; az itt említett két Résznek mind betséről; mind árráról, mind pedig a' F. Királyi Censurának, és Hazánk Nagy Embereinek arról tett ítélettételekről, és helyben hagyásokról emlékezet vagyón; a' könyvnek 461. diki, 's azután következő levelein;

T O L D A L É K

A Magyar Hírmondónak, Juniusnak 18-dik napján 1802-dik Elztendőben költ árkusához.

Csornáról Bika Havának 25-dikén. Méltóságos Hodosi Pierer Jó'sef, Tinninai felszentelt Püspök, mint Királyi Kommisszárius Úr Főtisztelendő Harsányi István, Ketskeméti Plebános, és Ocskai Prépost Urat Csornai Prépostságába következő Innepléssel iktatta: Az Győrből Szombaton induló Méltóságos Királyi Kommisszárius, és F. T. Prépost Urakat követték, Tekintetes Dercsikai Erős Jó'sef, mint a' Prépostsági jószágot Királyi hatalommal Által-Adó, és Csik-Szent-Tamási Saighó Mihály Csornai Fiskális, Győr Vármegyei Assessor Urak. Tököznek minden Helységeiben öröm kiáltások közt sorban várták, és tisztelték a' Fő Tekintetű Utazókat. Magloczárúl a' Csornai Lovagok két Zászlóikkal, trombitáikkal kísérték Csornáig. Az első Csornai háztól fogván, mind végig az útszákon rendben állottak zászlóssan a' kisdedek, gyalog puskás, fegyveres katonák, ifjak, férjfiak, öregek, Tanátsok, iskolai leánykák, férjhez menők, menyetskék, aszszonyok, minden Fejérnépi rendeletlenséget haladó szép kettős sorban. Külömbféle útszáknak bójárása után az Diadalmi Ives kapun, melly felett a' Muzsikus kar éghasadtáig zengett, harsogott, által kelének, hol állottak az előbbkelők, czéhi fegyveresek, Nemesek. Odább gyönyörű sort tsináltak a' Zsidók, durrogtak azomban örökkön az ágyúk, mo-

N n n

zsarak, míglen a' Templomhoz érkeztenek. Ekkor lezálván a' Mélt. Kir. Kommisszáríus Úr hintájából, a' Templomba méne valamennyi Uraságokkal egygyütt, honnan Imádság, és Háladás után a' tüztől pufztúlt Prépostságba fényes ebédhez ültek. Estve a' Diadalmi kapu, külömbféle, Felséges Királyunkat, Nádor-Ispányunkat, Kommisszáríus, Prépost Urakat illető fellyül írásokkal ékesítetvén világosításával az Hóldvilágát pótolta, mit a' Zsidók más helyen hét rétű lámpáikkal öregbitettek. Vasárnapon 10 órakor a' Rezidentziából fényesítették a' sort Méltóságos Gróf Festetich Ignácz, Tekintetes Ötvös, Nemetszegi, Potyondi Soprony, Mosony Vármegyei Vice-Ispány, Barthodeiszki Assessor, Tóth; Potyondi, Bezerédi, Szőlősi Fő Biró, Csajtai Csetei Daniel Vice-Notárius Urak a' Fő Rendbéli Nemességnek színével. A' Templomban a' Baldaकिनom alatt a' Mélt. Kir. Kommisszáríus Úr először a' Felséges Helytartó Tanátstól hozzája küldetett kegyes parantsolatot a' felhatalmazott Fiskális Úr által, másodszor a' F. T. Prépost Úrnak Collationálisát Tisztelendő Armbruster Isidór Túrjei Plébános, és Csornai Administrator Úr által, harmadszor a' hatalmazott Fiskális Úrrul szóló parantsolatot ön általa felolvastatta. Ekkor a' Fiskális Úr a' kultsokat a' Mélt. Kir. Kommisszáríus Úrnak bényújtotta, és úgy az Oltár köldökéből a' Mélt. Kir. Kommisszáríus Úr a' F. T. Prépost Urat Csornai Prépostságába, hozzá tartozó, és Felséges Urunktól ujonnan hozzá kaptsolt Uradalmaikban iktatván Bíboros székiben ültette, és Uraságának fog-

lalásául a' kultsokat által adta: mire F. T. Prépost Úr eképpen beszélt.

Méltóságos Püspök, Királyi Kommisszárius Úr!

Felségesb Uralkodó Fejedelmünknek kegyesége, mellyet most Szerzetes Rendünkhez mutatott, hogy sem annak méltó tiszteletére emelkedhessék gondolatunk, nem hogy nyelvünk mozduljon, megkötötte ezt kegyes Urunknak váratlan kegyelme. De halgassunk bár mi, örökösön szóllani fog azon ditső Ofzlop, mellyet ujonnan emelt Ősi kegyelmességének, a' Religyió-nak Felséges Atyánk nem ugyan valamelly drága ércz, avagy kövekkel ragyog az, hanem amaz Királyi Czimmel, melly, a' mint már előre hirdette a' Népeknek, és Országoknak boldogulását, úgy szerentsésen eszközli: Fide et Lege. Szerentsés Monárka! Ki azon fenék követ, támasz ofzlopokat helyhezteti Országának, és Trónusának, melly nélkül ingadoznak a' legerősebb birodalmak. Nem más az, hanem a' Religyió, a' mint Justus Lipsius mondja, és minden időknek tapasztalása bizonyítja. Religio basis est, cui Regni simulacrum firmiter innititur. De egyfersmind oltárt is emelt szíveinkbe kegyelmes Atyánk, melly a' Háladásnak tömjénivel örökké fog lángolni, illatozni. Oda fognak tzelezni óhajtásaink, oda könyörgéseink, hogy a' Királyoknak Királya tartsa holzfzas életben, szerentséltesse mindenekben Fejedelmünket Felséges Párjával, a' mi kegyes Anyánkal, Afzonyunkal. Tartsa Felséges Nádor-Ispányunkat, Országunknak Attyát, és az egész Országló Házat. Oda fog tzelezni törekedésünk, hogy új

fényre derüljön a' Religyió, Istenesen, és a' Nemes Hazánknak díszére neveltessék az Ifjuság. Méltóságos Püspök! ugyan hasonló buzgósággal fogjuk drága életedért kérni az életnek Urát, méltóztassék atyai szivességébe fogadni, és megtartani ez kitsiny nyáját. Uri Rendek! Tekintetes Vármegyék! ugyan ezen szivességet kérjük, fogadják régi kegyességekben ezen ujonnan belépett vendégeket mindenekben élvén szolgálatunkkal. Akkor fogjuk mi boldogoknak tartani magunkat, ha tselekedettel megbizonyíthatjuk, hogy kész szolgálói vagyunk. Hív lakosok! azon leszünk, hogy atyáskodó gondviselésünk alatt örömmel él-tetek, boldogulhassatok. Nyújtsátok naponként az Úrhoz könyörgésteget életünkért; és tulajdon boldogulástokért.

Az öregbik Szerzetes T. Szent Miklósi láfzló Úr a' F. T. Prépost Urat Deákúl idvezlette, minekutánna minnyájan engedelmes kéz tsókoláshoz járúltak; mire a' F. T. Prépost Úr örömkönnyeinek zápora közt így választott;

„ Quibus ego vos verbis alloquar, quibus
 „ intuear oculis, Filii Charissimi! haud facile in-
 „ venero. Pax vobis Dilectissimi! hanc Salva-
 „ tor mundo; hanc ego vobis annuncio, Pax vo-
 „ bis, nolite timere pusillus grex, habete fidem
 „ Dei, erit gloria domus hujus novissimae plus-
 „ quam primae: iterum dico, habete fidem Dei-
 „ Vos mihi hodie obedientiam promittitis, ego
 „ vobis paternum cor meum, et charitatem dico,
 „ ac dedico, vosque omnes amplector in Domi-
 „ no. Gratia Domini Nostri Jesu Christi cum
 „ omnibus vobis Amen. ”

Végtére a' Méltóságos Királyi Kommisszárius Úr ez Innephez alkalmazott beszédet tartotta.

Aldott légyen az Isten, ki az ő végetlen irgalma szerént ujonnan felépíti a' megromlottakat, és béplántálja édes Hazánkban azon Uri Premonstratensis Szent Szerzetes Rendet, a' melly már tizenkettődik Században különös tekintettel sokféle nevezetes Vármegyékben virágzott, és a' Szent Religiónkat Apostoli veréjtékével Magyar Országban terjesztette, támogatta. Ez a' Csornai Prépostság ugyan már 1180 esztendőben Gróf Oschl Lőrincz, és István által, kik a' Csornai Lőrincz Grófnak fiai voltak, állítatott fel. De mint a' Tatárjárásban IV. Béla alatt, mind a' Mohátsi szerentsélen ütközet után, sőt az elmúlt Századnak vége felé is Uri Szerzetes lakosaitól megfofztatott, és egyebeknek birtokában esett. De rettenetes az Isten tanátsaiban, ki a' magáért soha nem veszteti, hanem inkább vigasztalni, és ditsőíteni szokta, tsak hamar imez véghetetlen igazságú jóság hív szolgáinak segédkezet nyújtott irgalmasan, és az uralkodó Fejedelmeknek, és az ő Tanátsosaiknak sziveiket mindenha arra bírta, hogy ez nevezetes Prépostság a' tulajdon régi lakosainak ismétlen viszsza adattassék, és az Uri Premonstratensis Szent Szerzetes Rend ujlag béiktattassék.

Ime K. H. lássátok a' mennyei Úrnak nagy dolgait, mellyeket már annakelőtte is tselekedni méltóztatott, és mái nap is ditsőségesen munkálkodik, és ha ezt látjátok, egyszersmind értitek, hogy az Isten keze tseldkedte imezt, áldjátok vélem az irgalomnak Attyát, kiváltképpen Te Nagy Erdemű Fő Tisztelendő Prépost Úr, a' te Uri

Szerzetes Fiaiddal egygyütt, mivel ezen Isten adomány leginkább reátok terjed, és benne leginkább ti részesültök, melly okból a' háladatosságnak kötelessége titeket kiváltképpen illet. Te választott nemzet, Királyi papság, Szent nemzetség, megváltatott nép magasztaljad vélem egyetemben az Urat, és nyújtsad a' dicséretnek áldozatját zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel jó kedvel énekelvén az Istennek sziveitekben. Mutassatok bé az Úrnak mindennapi áldozatokat véletek termett lelki tisztasággal, és hogy ezen áldozatok engesztelők legyenek, minden, a' mi az Isten szolgálatjához tartozik, szorgalmasan adassék a' mennyei Istennek házába, hogy illy módon, a' mi az Istené, az Istennek, a' mint illik tulajdonítsassék a' Kristus testének épületére.

Valamint pedig az Istennek, a' mi az Istené, szinte úgy a' Császárnak, a' mi a' Császáré, adni köteleztetünk. Mivel az Isten széles e' világot világi Fejedelmek által igazgatni, és kormányozni szokta, és általok a' maga Szent akaratjának bétellegesítését munkálkódtatja, önként következik, hogy Felséges Királyunknak, a' ki által kegyesen vezéreltetünk, különös tisztelettel, és háladással tartozik. Mutassuk bé tehát Felséges Királyunknak Második FERENTZnek a' háladatosságnak áldozatját, a' ki által az Isten, nevezetes Csornai Prépostságot mái nap megújítani, és abban a' régi Szerzetes Lakosait béiktáztatni, és előbbeni virágzására juttatni méltóztatott: imádkozzunk Felséges Urunkért, és pedig minden nap minden kitelhető buzgósággal, és figyelemetességgel: hogy áldozatunk tellyes

mértékű legyen, nem tsak Felséges Királyunkért, a' ki e' mái inneplést az Istennek akaratjából kegyelmesen elintézte, mindennapi áldozatainkat a' Szent Oltárnál imádságokkal, könyörgésekkel, igaz szívbéli háladatossággal folytassuk, hanem imádkozzunk e' mellett a' Felséges Királyné Afzszonyunk Mária THERESIÁért is, az egész Királyi Házért: a' kegyelmes Nádor-Ispányunk Ő Királyi Hertzegségéért, azon jó Királyi Tanátso-sokért, kik ezen Királyi rendelésnek bétellyesítést foganatosan eszközölték, hogy minnyájoknak nyugalmas, szerentsés, hoszszas életek legyen: imádkozzunk Apostoli Magyar Országunk, különösen T. N. Sopron Vármegyének, kinek kebelében nyugodni fogtok, örökös fenn tartásáért, és minden törekedéssel azon legyünk, hogy semmit, a' mi Édes Hazánknek javára, boldogulására szolgálhat, el ne mulassunk. És hogy ezen teendő áldozatunk az Isten színe előtt annál kedvesebb, és tellyesebb legyen, minnyájan, kik jelen vagytok, K. H. kaptsoljátok öszve buzgó fohászkodástokat a' mi alázatos könyörgésünkkel, egyenlő szívvel, szóval esedezzünk az Irgalmaságnak Attyának, hogy azok, a' melyeket mondtam, szentül bétellyesedjenek, és az jelen lévő Uri szerzetes Rend az Istennek ditsőségére, édes Hazánknek javára minden Szentségben, és igazságban az Isten, és emberek előtt nevelkedvén virágozzék, és gyümölsözzék. E' végre azonnal fogjunk a' ditséretnek áldozatjához, és örvendtes énekeléssel ditsöitsük az Istent, hogy az Atya Istennek szeretete, a' mi Urunk Jésus Kristus Szent malasztja, a' Szent Léleknek rélzésülése legyen minnyájunkkal Amen.

Itten a' béiktattatott F. T. Prépost Úr a' Te Deumot elénekelte, azután a' FőÉnekes M. sét tartotta F. T. Balogh Sándor Apátur, és Győri Kánonok Úr merevény idősebb, és Győri kis papi fényes Assistentziával.

Jegyzésre méltó, hogy mind a' Mélt. Kir. Kommisszarius, mind FF. TT. Prépost, és Pontifikáns Apát Urak a' Jézus Társaságából vették eredetöket. Nem különben az Istenben boldogult Fengler Püspöknek a' reá következett Hétfői Exequiáján F. T. Székhelyi Majláth Antal Pápoczi, Mező-Szegedi Szegedi Pál Fejérvári, Páintner Mihály Ráthóti Prépost Urak ugyan azon Szerzetből Deák, Magyar, Német nyelven prédikállottanak.

Nagy Győrben 1802. Ikerek
Havának (Májusnak) 2-dikán

Fábchich
Jó'sef m. k.